

● SZEMKÖZT

Megdöböntő bűnügyek

Minden héten szerdán este látható a szegedi Városi Televízió és a Délmagyarország közös tévéműsora, a Szemközt, amelyben a meghívott stúdióvendéget egy tévériporter és egy újságíró kérdezi aktuális témákról. Az esti adásban Márton István alezredest, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság nyomozó osztályának vezetőjét faggatta Márok Tamás és Oláh Zoltán az erőszakos bűncselekmények felderítéséről és a nagymágocsi gyilkosság nyomozásáról.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A rendőrség néhány nap alatt elfogta a nagymágocsi gyilkosság tetteseit. A nevelőotthon vezetőjével, Lucz Ferencel, az intézet korábbi lakója, a húszéves Gyulai Tamás és alkalmi ismerőse, a tizennyolc éves Kollár Tamás végzett. Márton István a nyomozás körülményeiről elmondta: a felderítés rendkívül nehezen indult, hiszen az intézet igazgatója egy köztisztviselőként álló, környezetében mindenki által szeretett személy volt, akinek nem voltak ellenségei. Ezzel kapcsolatban az alezredest általában megemlíti, hogy első hallásra talán furcsának tűnhet, de azoknak a bűncselekményeknek a tetteseit jóval nehezebb felderíteni, amelyekben az áldozat rendezett körülmények között, konfliktusmentesen él.

Még a tapasztalt rendőrtisztet is meglepte, hogy a két, nagyon fiatal gyanúsított milyen közömbösen, megbánást nem tanúsítva beszélt arról, hogyan tervezték a betörést, hogyan történt a gyilkosság, hogyan mulattak néhány órával később a szegedi borfesztiválon. Márton Ist-

ván arra a felvetésre, hogy igazak-e azok a vélemények, amelyek szerint az erőszakos bűncselekmények a televíziókban, újságokban hangsúlyosan taglalt esetek miatt egyre emelkednek, ugyanakkor brutálisabbak, azt válaszolta: ezeket a véleményeket a statisztikai adatok nem támasztják alá. A rendszerváltás előtti években sem történt kevesebb emberölés, az ilyen típusú bűncselekmények száma 1980-tól napjainkig jóformán nem emelkedtek.

Márton István többször hangsúlyozta, hogy a súlyos, a közvéleményt rendkívül felkavaró esetek felderítése, a tettesek elfogása minden esetben csapatmunka, s hogy neki milyen jó csapata van, bizonyítja a nagymágocsi gyilkosság nyomozása.

Az alezredest azt is elmondta, sajnos vannak megoldatlan ügyek, köztük olyanok, amelyekben a rendőrség ismeri a tettest, de bizonyítékok híján nem tudták őket rács mögé juttatni.

– De ezeket az ügyeket nem felejtjük el, azt is mondhatnám, soha nem adjuk fel – jelentette ki Márton István alezredest.

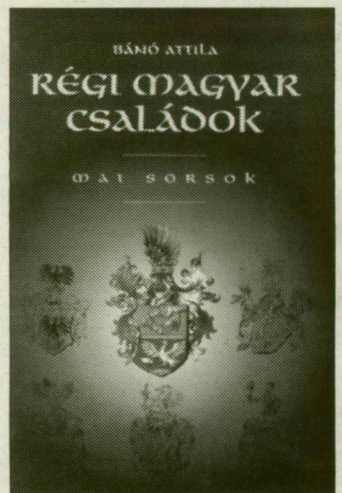
Régi magyar családok

MUNKATÁRSUNKTÓL

Batthyány, Esterházy, Festetics, Dessewffy, Apor, Károlyi, Széchenyi, Teleki – néhány jól ismert név azoknak a régi magyar családoknak a sorából, amelyek közül ötvenet gyűjtött egy kötetbe Bánó Attila. Ennek a félszáz nemesi famíliának a történelmileg igazolható gyökerei legalább a 13. századig nyúlnak vissza, nagy részük eredete az Árpád-ház uralkodásának századaira esik. A szerző két síkon közelíti meg

a témát: egyrészt röviden összefoglalja az ötven család történetét, másrészt pedig a családok 20. századi sorsának alakulását egy-egy ma élő tagjával folytatott beszélgetésben deríti fel. A történeti részben megismerhetjük a familia eredetét, birtokviszonyait, történelmükben játszott szerepét, jeles képviselőit, illetve azoknak a politikában, a közéletben, a kultúrában elfoglalt helyét. A megszólalt családtagok a mai magyar valóság különböző területein tevékenykednek. Koruk, az életben vitt szerepük, megélt egyéni történelmük nagy változatosságot mutat. Az annyira különböző sorsok és személyiségek összhangja mégis bámulatos. A megélt tragédiák, megaláztatások, kényszercelekvések ellenére a nyilatkozók magyarságuk és a mai Magyarország mellett tesznek hitet, s bíznak az ország, a nemzet jövőjében.

(Bánó Attila: Régi magyar családok – mai sorsok, Athenaeum Kiadó 2004, 320 oldal, 2980 forint.)

fókusz
könyvruház
TÖRZSVÁSÁRLÓI KÁRTYÁRA
7% KEDVEZMÉNY!

H-6720 Szeged,
Tisza L. krt. 34.
www.fokuszonline.hu

Telefon: (+36 62) 420-624
Fax: (+36 62) 424-789
e-mail: fokusz.szeged@lira.hu

BRÜSSZELBŐL HOZZÁNK JÁRNAK OROSZÓRÁKRA

Felejtteni, felejtteni, felejtteni – még mindig?

Orosz szótár és nyelvkönyv – várhatóan felértékelődik a legnagyobb szláv nyelv szerepe

FOTÓ: MISKOLCZI RÓBERT

Orosz nyelvből tett érettségi vizsgát egy diák a makói József Attila Gimnáziumban, ahol lehetősége volt arra, hogy magántanulóként osztályvizsgákat is tegyen ebből a tárgyból. Ha minden iskola ilyen rugalmas lenne, a szegedi egyetem orosz filológiai tanszéke szerint hamarabb elmúlna az a hullámvölgy, amely a rendszerváltás óta tart. A szülők szemében ez a nyelv ma is vörös posztó, miközben az oktatás hagyományosan magas színvonala miatt már Nyugat-Európából is járnak Magyarországra oroszul tanulni. Ők már tudnak valamit.

A tizennyolc éves makói Szabó Erika ugyanúgy gondolkodik, mint a brüsszeli bürokraták: az Európai Unió határainak keletre tolódása révén várható, hogy minden téren fölértékelődik a legnagyobb szláv nyelv szerepe.

Kilencezer oroszstanárból háromszáz maradt

Erika a József Attila Gimnázium diákja, külkereskedelmi pályára készül – gazdaságdiplomácia és nemzetközi menedzsment szakon tanul tovább –, ezért németül és angolul is tanul. Ám úgy döntött, oroszból érettségizik, nem utolsósorban azért, mert tetszik neki ez a nyelv. Tanárával, Pál Lászlónéval együtt komoly munkát vállalt, amikor négy év tananyagát majdnem feleannyi idő alatt tanulta meg. A tanárnő azt mondja, ehhez a tempóhoz a diák jó képessége mellett a nyolcvanas években használt gimnáziumi tankönyvre is szükség volt.

„Tanulni, tanulni, tanulni” – ez a felirat állt régen az ismert forradalmár képmása alatt a tanteremben. Ám Magyarországon az ember már az anyaméhben megtanulja azt, hogy hatalomváltás után mindennek az ellenkezője a kívánatos. Egy nemrég közzétett adat szerint a rendszerváltás évében kilencszáz ezren tanulták az iskolákban az orosz, ma már kevesebben választják ezt a nyelvet, mint a lovárit. A kilencvenes évek elején még majdnem kilencezer oroszstanár volt Magyarországon, két évvel ezelőtt alig voltak háromszáz. Sokan az egy évtizeddel ezelőtti lezajlott átképzést választották, de többségük az órákedvezményrel, állami

támogatással finanszírozott tanfolyamok elvégzése után inkább a versenyszférában helyezkedett el. Az általános iskolai oroszstanárok között vannak többen azok, akik a pályán maradtak, ők többnyire a másik szakjukat tanítják.

Sarnyai Csaba, a szegedi egyetem Phd-hallgatója szintén a makói gimnáziumba járt, de azt mondja, abban, hogy ezt a nyelvet választotta, nagy a szerepe a véletlennek. Ma viszont már orosz szépirodalommal foglalkozik, és fordít is, most éppen lágertörténeteket. Kugler Katalin docens, aki a nyelvtanításért felelős az orosz tanszéken, azt mondja, Csaba már kitaposott ösvényen haladhat. Amikor a légerirodalom fordítása elkezdődött – ilyen regény például Szolzsenyicintől az Ivan Gyenyiszovics egy napja –, a magyar fordítónak a szovjet táborokat megjárt egykori foglyok segítettek megérteni az orosz lágernyelv kifejezéseit.

Az egyetemen az ábécével kezdik a tanulást

Ahhoz, hogy a diákok eljussanak odáig, hogy eredetiben olvassák a szépirodalmat, az egyetemnek ma sokkal nagyobb munkát kell vállalnia, mint akár tíz évvel ezelőtt. Kugler Katalin azt mondja, hogy míg a kilencvenes években még jöttek olyan diákok, akik jó alapokat szereztek a középiskolában, s érkeztek jó beszédképességgel rendelkező kárpátjaiak, ma az egyetemen az ábécével kell kezdeni a tanulást. Igaz, a tanulás tempója nagy, az alapok hiánya mégis nehézséget jelent. Ritka az olyan

gimnázium, mint a makói, amely rugalmas, és nem várja meg, hogy összegyűljön egy tanulócsoportra való diák. S miközben a szerb és a bolgár tanítással foglalkozók bőrvondszámra kapják a könyveket, és a francia intézet kultúrasszerző munkája is jelentős, az orosz intézet nem tölti már be a régi szerepét.

Közös nyelv a megértéshez

Az az érdekes, hogy miközben a nyelv nem nevezhető népszerűnek, továbbra is sokakat érdekelnek az orosz zenét, irodalmat bemutató előadások, programok. Viszockij művészetének és az orosz filmnek Szegeden is jelentős a közönsége, közben lassan eltűnnek azok a hiedelmek, miszerint például minden orosz alkoholiista és/vagy kommunista. Ez arra enged következtetni, hogy a közérzelem a nyelvvel kapcsolatban is változni fog. Bagi Ibolya docens, az orosz filológiai tanszék vezetője arról tájékoztat, hogy korábban Udineből jöttek Magyarországra oroszul tanulni, újabban pedig Budapestre járnak Nyugat-Európából, a többi között Brüsszelből.

Az orosz 140 millió ember biztosan beszéli. Aztán ott vannak a felejtteni akaró, de nálunk még jobban beszélő és értő baltiak, az ukránok, a Szovjetunió többi utódállamának lakói. A Közel-Keleten pedig egyre gyakrabban érheti kellemes meglepetés azt, aki érti az orosz szót.

A makói Pál Lászlóné azt mondja, nemrég az izraeli Kiryat Yamból érkezett delegáció Makóra, s a tolmácsukról kiderült: oroszul jobban beszél, mint angolul. Így pontosan megértették egymást, és ennek a váratlan fölfedezésnek ő is, az izraeli kolléga is nagyon örült. Hasonló élményről számolt be Kugler Katalin is. Az Oroszországból és Ukrajnából Izraelbe kivándorolt zsidók az új hazában is ragaszkodnak a nyelvhez, így majdnem minden ületben akad valaki, aki ért oroszul. S az izraeli tévében a filmeket – az esélyegyenlőség jegyében – már nemcsak palesztin nyelven, de oroszul is feliratozni kell.

BAKOS ANDRÁS